

YFU:n ja Kansallisarkiston historiahanke valmis Vaihto-oppilas vei Suomea länteen ja avasi tietä kansainvälisyyteen

Vaihto-oppilastoiminnalla oli suuri merkitys sodanjälkeisen Suomen kansainvälistymisessä. Amerikkalaisten intressit kohtasivat suurvaltapolitiikan välissä tasapainotelleen Suomen tarpeen kiinnittyä länteen. Tämä käy ilmi erikoistutkija Terttu Mämmelän historiateoksesta, jossa tarkastellaan Suomen Youth For Understanding –järjestön vaiheita 1950-luvulta nykypäivään.

Nyt julkistettava teos "Kotona maailmassa – Youth For Understanding Suomessa 1958 – 2008" on Suomen YFU:n ja Kansallisarkiston mittavan historiahankkeen tulos. Mämmelä tutki väitöskirjatyössään kolmen vuoden ajan Kansallisarkistossa säilytettäviä YFU:n arkistoja, teki lukuisia haastatteluja ja kävi järjestön alkulähteillä Yhdysvalloissa. Lopputuloksena on tavallista lukijaakin kiinnostava historiateos, joka vaihto-oppilastoiminnan kautta kertoo Suomen kansainvälistymisen historiaa.

Terttu Mämmelän mukaan vaihto-oppilastoiminnan käynnistymisen takana oli poliittisia intressejä, mutta ne palvelivat kaikkien osapuolten tavoitteita.

- Yhdysvalloissa poliittisten toimijoiden piirissä nähtiin mielellään suomalaisnuorten kasvavan Amerikkamyynteiksi. Suomessa taas oltiin sotavuosien jälkeen yhtä innokkaita rakentamaan entistä tiiviimpiä yhteyksiä kulttuurivaihdon kautta nimenomaan Yhdysvaltoihin, Mämmelä kuvailee.

Runsaasti kuvia ja oppilaiden kertomuksia sisältävä kirja tarjoaa ainutlaatuisen aikamatkan. Kun sodasta toipuva Suomi lähetti ensimmäiset vaihto-oppilaansa valtamerilaivalla New Yorkiin, ei kotiin soiteltu kännyköillä tai pidetty kavereihin yhteyttä skypeä.

- Ensimmäisten oppilaiden kertomukset satojen vaihto-oppilasnuorten laivamatkailusta yli Atlantin vetivät monta kertaa suun hymyyn. Ajallisesti toisesta päästä voi mainita vaikkapa Ecuadorissa olleen suomalaisnuoren kertomuksen omasta sopeutumisestaan, Mämmelä kertoo.

Tutkimusmateriaalista ei ollut pulaa. Viidenkymmenen vuoden aikana yli 13 000 nuorta pääsi maailmalle ja toisaalta YFU toi Suomeen tuhansia ulkomaalaisia vaihto-oppilaita. Historiahankkeen ohjausryhmään kuulunut Helsingin yliopiston Euroopan historian professori **Laura Kolbe** näkee toiminnan osana kansallisen identiteetin syntymistä.

- Mämmelän työ osoittaa, kuinka sodan jälkeen rakennettu suomalaisuus eli vahvassa vuorovaikutuksessa "suuren maailman" virtausten kanssa. Yhdysvallat oli se maa, jossa nuoret tekivät unelmiaan todeksi; Amerikassa opittiin elämään, avattiin silmiä, saatiin innostusta ja inspiraatiota, Kolbe toteaa.

Hanke sai alkunsa vuonna 2005, kun Kansallisarkistolle lahjoitettiin Suomen YFU:n arkisto. Arkiston sisältö koettiin niin merkittäväksi ja laajaksi, että järjestön 50-vuotisjuhlavuonna 2008 päätettiin historiakirjan tekemisestä. Hankkeen toteutuksen mahdollisti Jane ja Aatos Erkon säätiön tuki. Kansallisarkiston pääjohtaja **Jussi Nuortevan** perustelu hankkeelle on yksiselitteinen.

- On tärkeä dokumentoida monipuolisesti keskeisiä yhteiskunnallisia ilmiöitä. Korkeatasoisten julkaisujen, näyttelyiden ja tilaisuuksien avulla voimme tehdä aineistojamme tunnetuiksi sekä tutkijoiden että laajemman yleisön keskuudessa. YFU:lla oli tärkeä osa Suomen kansainvälistymisessä ja läntisten yhteyksien säilymisessä toisen maailmansodan jälkeen, toteaa Nuorteva.

Tänä päivänä YFU:lla on vaihto-oppilastoimintaa noin 50 maassa. Vaihto-oppilaskokemuksen ydin on kuitenkin yhä pohjimmiltaan sama: learning by living. Suomen YFU:n toiminnanjohtaja **Elina Talonen-Lintusen** mukaan perheenjäsenenä asuvalle nuorelle vieras yhteiskunta avautuu sisältäpäin aivan eri tasolla.

- 50 vuotta sitten maamme tarvitsi aktiivisia, kielitaitoisia ja eri kulttuureita ymmärtäviä toimijoita. Nykyään kulttuurinen monimuotoisuus on lisääntynyt ja on osa tämän päivän suomalaista todellisuutta.

Monikulttuurisuus ei ole tärkeää vain Suomen kilpailukyvyyn vaan myös eri väestöryhmien välisen ymmärryksen lisäämiseksi. Tarvitaan avointa dialogia eri ryhmien sisällä ja välillä, Talonen-Lintunen kiteyttää.

Kotona maailmassa – Youth For Understanding Suomessa 1958 – 2008 –historiateosta voi tilata osoitteesta: www.yfu.fi/historiikin-ennakkotilaus hintaan 38 euroa + toimituskulut.

Lisätietoja ja haastattelupyynnöt:

Toiminnanjohtaja Elina Talonen-Lintunen, YFU ry, puh. (09) 6226 130 / 050 322 3370, elina.talonen@yfu.fi
Pääjohtaja Jussi Nuorteva, Kansallisarkisto, puh. (09) 228 522 03, jussi.nuorteva@narc.fi
Erikoistutkija Terttu Mämmelä, puh. 044 761 9470, terttu.mammela@stadion.fi

Lehdistökappaleet: Edita Publishing Oy, asiakaspalvelu, puh. 020 450 05, asiakaspalvelu.publishing@edita.fi

Julkaisuvapaita kuvia vaihto-oppilaiden kokemuksista eri vuosikymmeniltä:
<http://www.arkisto.fi/fi/palvelut/viestinta/yfu/>

Kotona maailmassa – Youth For Understanding Suomessa 1958 – 2008
Tekijä: Terttu Mämmelä
Julkaisija: Suomen Youth for Understanding ry
Kustantaja: Edita Publishing Oy
ISBN 978-951-37-5892-9
Laajuus: 344 sivua

YFU on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton, kaupallista voittoa tavoittelematon kansainvälinen vaihto-oppilas- ja kansainvälisyyskasvatusjärjestö, joka toimii yli 50 maassa. Suomen YFU on perustettu vuonna 1958, ja se on historiansa aikana lähettänyt maailmalle yli 13 000 suomalaista nuorta ja vastaanottanut yli 4 000 ulkomaalaista nuorta. Suomen YFU nauttii valtiiovallan luottamusta ja saa vuosittain tukea Opetushallitukselta. YFU vastaa Suomen valtion ja Yhdysvaltain senaatin välisen nuorisovaihto- eli Senaattoriohjelman toteutuksesta.